

HPV eli papilloomavirus

Kaikki, mitä sinun tulee tietää HPV:sta.



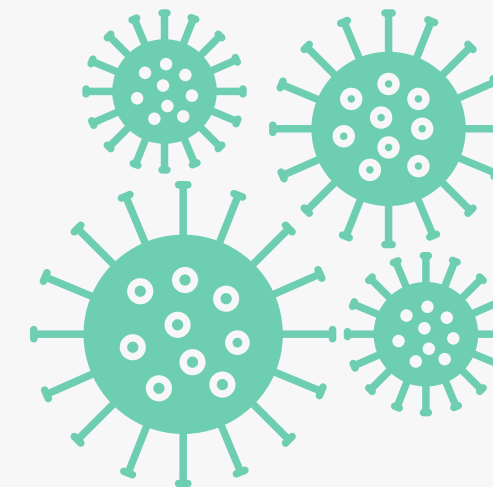
Mikä on HPV?

Ihmisen papilloomavirus (human papilloma virus, HPV) on pääasiassa sukupuoliyhteydessä tarttuva virus. HPV on hyvin yleinen ja lähes jokainen saa tartunnan jossakin kohtaa elämäänsä. Virusta todetaan etenkin seksuaalisesti aktiivisilla nuorilla.

HPV-infektio on usein oireeton, minkä vuoksi useimmat sairastavat sen tietämättään. HPV-infektio löytyy usein sattumalta HPV-testillä tai papakokeessa.

Suurin osa infektioista paranee itsestään. Osa infektioista saattaa kuitenkin pitkittyä ja johtaa kohdunkaulan syöpään.

Papilloomaviruksia tunnetaan noin 100 erilaista tyyppiä. Näistä noin 40 voi esiintyä sukupuolielinten alueella.

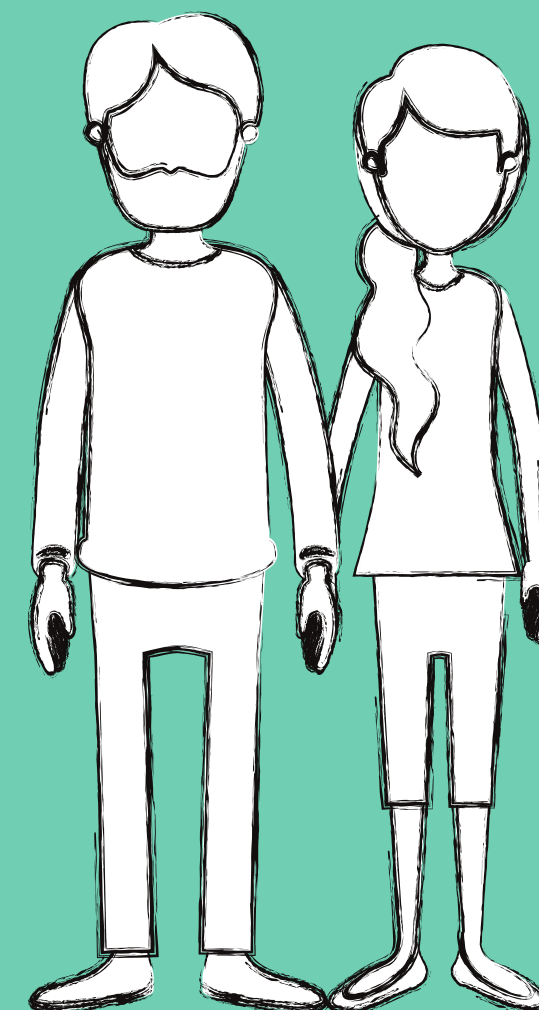


Miten HPV-tarttuu?

HPV tarttuu sukuelinten limakalvo- ja ihokontaktin kautta. Yleisimmin virus tarttuu suojaamattomassa yhdynnässä, mutta se voi tarttua myös ilman yhdyntää. HPV ei tartu saunan lauteilta tai WC:stä. Virus ei myöskään tartu veren tai muiden eritteiden välityksellä.

Naisella HPV-infektion riski korostuu, sillä virus pääsee helposti tunkeutumaan naisen kohdunkaulan alueen soluihin. Vaikka yleisin paikka viruksen aiheuttamille solumuutoksille on kohdunkaula, voi muutoksia esiintyä myös emättimessä ja ulkosynnyttimien limakalvoilla.

**Joka kolmannella hieman yli 20-
vuotiaalla on tälläkin hetkellä
korkean riskin
papilloomavirusinfektio.**



Miten suojautua HPV-infektioilta?



Paras keino suojautua tartunnalta on HPV-rokote. Se suojaa hyvin valtaosalta pahanlaatuisia muutoksia aiheuttavilta papilloomavirustyypeiltä. Rokoteohjelmassa rokotteen saavat maksutta 10-12 vuotiaat lapset, eli 5-6.luokalla olevat oppilaat. Lisäksi rokotetta tarjotaan myös 7.-9.-luokkalaisille pojille. Rokotteen voi ottaa myös myöhemmin, aikuisenakin. Paras hyöty rokotteesta on silloin, kun se on otettu ennen seksielämän alkamista.



Kondomin käyttö vähentää tartuntoja. Papilloomavirusinfektioita ei kuitenkaan pysty täysin estämään kondomin käytöllä, koska virus tarttuu myös ympäröivältä iholta. Kondomin arvioidaan estävän noin 70 prosenttia tartunnoista.

Miten HPV todetaan?

Papilloomavirusinfektio todetaan kohdunkaulan alueelta otettavasta näytteestä. Tartunnan seurauksena aiheutuneita solumuutoksia etsitään irtosolunäytteiden eli Papa-näytteiden avulla.

Infektio voidaan todeta myös HPV-testin avulla, joka otetaan kohdunsuulta irtosolunäyteharjalla gynekologisen tutkimuksen yhteydessä. Näytteen otto vastaa papanäytteen ottoa. HPV-testiä tullaan todennäköisesti käyttämään tulevaisuudessa yhä enemmän kohdunkaulan syövän seulonnassa.

**Naiset saavat kutsun
seulontaan viiden vuoden
välein 30–60 vuoden iässä.
Nuoremmilta papakoe
voidaan ottaa, jos sille on
tarvetta esimerkiksi oireiden
perusteella.**

Mitä seurauksia HPV voi aiheuttaa?

HPV-infektiosta voi seurata vakavia komplikaatioita, kuten esimerkiksi erilaisia syöpiä, sekä naisille että miehille. Noin yhdellä kymmenestä sukuelinten infektiosta pitkittyy ja saattaa muodostaa syövän esiasteita. Osa esiasteista kehittyy varsinaiseksi syöväksi. HPV voi aiheuttaa myös muita seurauksia.



Kohdunkaulansyöpä

Osa HPV-infektioista pitkittyy ja voi johtaa pahanlaatuiseen kohdunkaulan syöpään. Kohdunkaulasyöpä on globaalisti naisten toiseksi yleisin syöpä.



Muut syöpätyypit

HPV-infektio voi edetä ulkosynnyttimien, emättimen, siittimen tai peräaukon syöväksi. Myös osa pään ja kaulan syövästä johtuu HPV-infektiosta.



Kondylooma/Syylät

HPV voi aiheuttaa syyläiä käsissä tai jalkapohjissa. Myös sukuelimissä voi esiintyä syylämäisiä muodostelmia, eli kondyloomia.



Muut riskit

Kohdunkaulan syövän esiasteet ja niiden hoito lisäävät ennenaikaisten synnytysten riskiä tulevaisuudessa raskauksissa.

Voidaanko HPV-infektiota hoitaa?

Oireettomille HPV-infektioille ei ole hoitoa, mutta syövän esiasteita voidaan hoitaa poistamalla ne. Kondyloomat voidaan poistaa tarvittaessa apteekista saatavilla reseptilääkkeillä tai poistamalla ne lääkärin vastaanotolla.

Sukuelinten HPV-infektioista yhdeksän kymmenestä paranee itsestään kahden vuoden sisällä. Lieviksi syövän esiasteiksi edenneet solumuutokset vaativat seurantaa. Vakavammat solumuutokset poistetaan kohdunkaulasta kirurgisesti sähkösilmutka- tai laserhoidoilla.

